

خلاصه درس پانزدهم مطالعات اجتماعی نهم

انقلاب اسلام ایران

مقدمه: پس از کودتای ۲۸ مرداد مردم ایران از شکست نهضت ملی شدن نفت ایران و تسلط دوباره بیگانگان بر کشورشان ناراحت بودند. آمریکایی ها برای از بین بردن زمینه های قیام مردم به شاه توصیه کردند که در امور مختلف اجتماعی و اقتصادی کشور تغییراتی ایجاد کند که در زیر این تغییرات را از سال ۱۳۴۱ الی ۱۳۵۷ و عکس العمل مردم و نتایج آن بررسی میکنیم.

حوادث سال ۱۳۴۱

۱) اجتماعی: تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی (شورا) **حذف شرط سوگند به قرآن از سوی انتخاب شونده و تبدیل آن لغو شرط مسلمان بودن برای انتخاب کنندگان و انتخاب شونده ها** به سوگند به کتاب آسمانی

بهبان شاه از این اقدام: مشارکت بیشتر مردم در

فعالیت های اجتماعی

عکس العمل: اعتراض روحانیون، مخصوصاً امام خمینی به علت تضعیف اسلام و تخریب ارزش های اسلامی

نتیجه: لغو لایحه

۲) اقتصادی: به همه پرسى گذاشتن اصول شش گانه به عنوان انقلاب سفید

عکس العمل: غیر قانونی شمردن همه پرسى اصول شش گانه از سوی امام و تظاهرات مردم در قم و تهران

به علت سلطه آمریکا بر ایران و وابستگی سیاسی - اقتصادی ایران به آمریکا

حوادث سال ۱۳۴۲

قیام ۱۵ خرداد... موضوع: رابطه حکومت پهلوی با اسرائیل و یادآوری امام به سخنرانان مذهبی برای گوشزد کردن خطر اسرائیل بر مردم و سخنرانی تاریخی امام در عصر عاشورا (۱۳ خرداد) در مدرسه فیضیه قم و محکوم کردن شاه به دلیل **ستمگری همکاری با اسرائیل وابستگی به آمریکا**

عکس العمل: رژیم شاه: دستگیری امام و زندانی کردن وی در پادگان نظامی در ۱۵ خرداد و به دنبال آن اعتراضات مردم در قم، تهران و ورامین و سرکوب قیام از سوی رژیم شاه

نتیجه: باعث نفرت شدید مردم از رژیم شاه و تقویت روحیه مبارزه با رژیم شاه

حوادث سال ۱۳۴۳

مخالفت با کاپیتولاسیون (مصونیت قضایی نظامیان آمریکا) موضوع: اگر آمریکاییان در ایران مرتکب جرمی میشدند، دادگاه های ایران حق رسیدگی نداشتند.

عکس العمل: مخالفت امام بدلیل ذلت بار و خلاف استقلال کشور شمردن حق کاپیتولاسیون و به دنبال آن تبعید امام در ۱۳ آبان (ترکیه، نجف و پاریس)

نتیجه: مبارزات امام و مردم ادامه یافت

امام: با صدور اعلامیه به گروه های سیاسی مردم: مبارزه را وظیفه دینی و شرعی خود میدانستند

مبارزات فرهنگی (عالمان و اندیشمندان)

مانند دکتر مطهری و شریعتی و

سخنرانی
چاپ کتاب و مقالات
برگزاری کلاس های
تفسیر قرآن و
نهج البلاغه

مقدمه: هرچند شاه در اوج قدرت بود و بسیاری از مخالفانش را توسط ساواک سرکوب کرده بود و آمریکا و بسیاری از کشورهای قدرتمند نیز از حکومت او پشتیبانی میکردند، اما مردم به دلایل زیر از رژیم شاه ناراضی بودند:

توجه نکردن به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی

فرهنگی

تضعیف فرهنگ اسلامی از طریق برنامه‌های رادیو و تلویزیون

وابستگی سیاسی حکومت پهلوی به بیگانگان و دخالت کشورهای خارجی به ویژه آمریکا سرکوب مخالفان و استبداد (نادیده گرفتن حقوق ملت و اصول قانون اساسی از سوی رژیم پهلوی) استقلال نداشتن و مطیع بودن نمایندگان و مجلس، روزنامه‌ها و وزرا به شاه

دلایل: سیاسی

حیف و میل کردن و غارت ثروت‌های ملی توسط خاندان پهلوی و مقام‌های حکومتی

اقتصادی

در گذشت مشکوک حاج آقا مصطفی خمینی: حاج آقا مصطفی خمینی، فرزند امام در نجف که گفته میشد به دست مأموران شاه به شهادت رسیده است، خشم و اعتراض مردم را برانگیخت. نتیجه: تبدیل مجلس ختم فرزند امام به تظاهرات خیابانی علیه شاه در تهران و قم
قیام ۱۹ دی قم: تظاهرات مردم قم در اعتراض به انتشار مقاله توهین‌آمیز روزنامه اطلاعات نسبت به امام. نتیجه: به خاک و خون کشیدن این اعتراضات توسط مأموران حکومت
قیام ۲۹ بهمن تبریز: قیام مردم تبریز به مناسبت چهارم شهدای ۱۹ دی قم. نتیجه: شهید و زخمی شدن تعداد زیادی از آنها

وقوع چند حادثه باعث شعله‌ور شدن آتش خشم مردم شد

حوادث سال ۱۳۵۷

ادامه اعتراض‌های خیابانی ملت در سال ۱۳۵۷ و حضور افراد بیشتر در تظاهرات

عکس‌العمل شاه در برابر تظاهرات ملت: عوض کردن پی‌درپی نخست وزیران خود برای فریب ملت و وعده شنیدن پیام انقلاب آنان و توجه به خواسته‌های ملت-دستور به مأموران برای سرکوب کردن تظاهرکنندگان
 وقوع یکی از خونین‌ترین رویدادهای دوران انقلاب اسلامی (جمعه سیاه) در روز ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ در تهران: مأموران رژیم به طرز بی‌رحمانه‌ای تظاهرات مردم را در میدان ژاله (شهدای کنونی) به خاک و خون کشیدند.
 در نتیجه مبارزه مردم ایران، شاه در روز ۲۶ دی ماه از کشور فرار کرد و امام در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ به کشور بازگشت و انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ به پیروزی رسید.

انقلابی با ویژگی‌های دینی

پیروزی این انقلاب با شعار محوری «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی»
 سه عامل مؤثر در موفقیت انقلاب اسلامی: ۱- ایمان و اعتقاد به اسلام ۲- وحدت و استقامت ملت ۳- رهبری قاطع و هوشیارانه امام خمینی
 هدف: ۱- از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان ۲- تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش‌های اسلامی

درباره

انقلاب

اسلامی

تهیه کننده: آقای
جامع